

Warszawa, 20. 11. 2014 r.

VII.715.13.2014.MW/RG

**Pan
Andrzej Biernat
Minister Sportu i Turystyki**

Szanowny Panie Ministrze

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają liczne **skargi obywateli dotyczące zgodności regulaminów imprez masowych – meczy piłki nożnej z przepisami ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 611 ze zm.; dalej: ustawa lub u.b.i.m.)**.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 u.b.i.m. organizator opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (zob. art. 3 pkt 10 u.b.i.m.) oraz regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych. Regulamin imprezy masowej, chociaż brakuje jego definicji, jest określany w sposób samodzielny przez organizatora. Normy zawarte w regulaminach mają głównie charakter porządkowy. Zapewnienie przestrzegania regulaminów ustawodawca powierzył służbom porządkowym i informacyjnym. Służby porządkowe uprawnione są do wydawania poleceń porządkowych osobom zakłócającym porządek publiczny lub zachowującym się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu) – (art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy). W wypadku niewykonania tych poleceń, członkowie służb porządkowych obowiązani są usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, które swoim zachowaniem zakłócają porządek publiczny lub zachowują się niezgodnie z regulaminem obiektu (terenu) lub regulaminem imprezy masowej (art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy). Natomiast służby informacyjne zobowiązane są do pilnowania przestrzegania postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej (art. 22 ust. 2 pkt 7 ustawy).

Jak stwierdził w swoim wyroku z dnia 20 maja 2014 r. o sygn. K 17/13 – zapadłym z wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich – Trybunał Konstytucyjny, „w regulaminach imprez znajdują się uregulowania dotyczące sposobu organizacji imprezy, obowiązków jej uczestników, w tym nakazy dotyczące podporządkowania się określonym w nim służbom, poddania badaniu zawartości rzeczy i bagażu, obowiązki związane z funkcjonowaniem elektronicznego systemu identyfikacji osób i monitoringu. Duża część regulaminów poświęcona jest warunkom uczestnictwa w imprezie masowej, a w szczególności określeniu przedmiotów, których wnoszenie, posiadanie i używanie jest zakazane”.

W opinii Trybunału, regulaminy obiektu (terenu) i regulaminy imprezy masowej mogą obejmować bardzo różne zakazy i nakazy, które niekiedy bardzo głęboko ingerują w sferę wolności, swobody poruszania się czy w prywatność uczestników imprez masowych. Podmiotom zobowiązanym do opracowania regulaminów pozostawiono znaczną swobodę do określania przedmiotu czynności wykonawczej. W art. 8 ust. 2 ustawy, określającym przedmioty objęte zakazem wnoszenia na imprezę masową, ustawodawca posłużył się niezdefiniowanym pojęciem *inny niebezpieczny przedmiot*. Oprócz przedmiotów wymienionych w art. 8 ust. 2 ustawy, tj. broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych – postanowienia regulaminów obejmują także inne przedmioty, które tytułem przykładu zostały już wcześniej wymienione. Dookreślenie wielu z tych przedmiotów możliwe jest częściowo na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2014 r. poz. 576, ze zm.), art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1329, ze zm.).

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, z analizy postanowień poszczególnych regulaminów wynika, że część regulacji w zakresie przedmiotów objętych zakazem wnoszenia, posiadania i używania na imprezie masowej pokrywa się z treścią odpowiednich ustaw. W tym zakresie zatem polecenia porządkowe wydawane przez członków służb porządkowych i informacyjnych będą de facto poleceniami wydawanymi na podstawie ustawy. Inaczej będzie natomiast w wypadku poleceń wydawanych na podstawie

regulaminów, w których jako niebezpieczne zostały wskazane przedmioty inne niż wynikające z odpowiednich ustaw. Podstawą poleceń porządkowych wydawanych w takim wypadku będą postanowienia, które nie mają charakteru przepisów powszechnie obowiązujących.

W wyniku analizy treści skarg oraz Regulaminu Imprezy Masowej – meczu piłki nożnej Legii Warszawa S.A. w Warszawie, Regulaminu Imprezy Masowej – Prezentacja Drużyny Piłkarskiej Jagiellonii Białystok Jagiellonii Białystok Sportowej Spółki Akcyjnej, regulaminu Imprezy Masowej – meczu piłki nożnej TS Podbeskidzie S.A., Regulaminu Imprezy Masowej – meczu piłki nożnej KKS Lech Poznań S.A., regulaminu Imprezy Masowej – meczu piłki nożnej Górnika Zabrze S.A. oraz Regulaminu Imprezy Masowej – meczu piłki nożnej Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław” S.A., Rzecznik Praw Obywatelskich powziął informację, z której wynika, że na podstawie jednakowo brzmiącego we wszystkich tych regulaminach § 4 ust. 3 lit. c zabrania się wnoszenia i posiadania na imprezie masowej wszelkich pojemników z napojami, w tym napojami bezalkoholowymi oraz produktów spożywczych.

Praktyczne trudności, jak wskazał już Trybunał, **sprawia właściwe stwierdzenie czym są "inne niebezpieczne przedmioty"**. Jest to pojęcie nieostre i niedookreślone. Redakcja przepisu art. 8 ust. 2 u.b.i.m. nie wymaga, by były one podobnie niebezpieczne jak broń. Wydaje się, że "inne niebezpieczne przedmioty" - same w sobie - muszą mieć takiego rodzaju właściwości, wynikające np. z kształtu czy masy, które powodują, że mogą być one uznane za niebezpieczne, i których użycie przeciwko innemu człowiekowi może spowodować poważne obrażenia lub zagrożenie dla życia, a nawet śmierć. Mówiąc inaczej, muszą to być takie przedmioty, które ze swej istoty, a nie ze względu na nietypowy sposób użycia, mogą powodować obrażenia czy śmierć. Przykładami takich przedmiotów, które nie są "niebezpieczne", mogą być szalik, plastikowa butelka, zapalki itp. Stopień "niebezpieczeństwa" należy oceniać według kryteriów obiektywnych. Według znaczenia słownikowego "niebezpieczny" oznacza "mogący spowodować coś złego" (por. Słownik języka polskiego, L. Drabik, A. Kubiak-Sokół, E. Sobol, L. Wiśniewska, PWN, Warszawa 2008, s. 498). Niewątpliwie do tej grupy przedmiotów należy zaliczyć np.: noże, siekiery, młotki, łomy, tasaki, szklane butelki, metalowe pręty, kwasy i ciecze żrące (np. kwas solny), brzytwy, żyłетки, kamienie o ostrych kształtach lub krawędziach.

W świetle tych przykładów zachowuje swą aktualność teza zawarta w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1971 r., sygn. akt Rw 1199/71, LEX nr 64260, gdzie stwierdzono, że "niebezpiecznym przedmiotem może być każdy przedmiot, którym można, odpowiednio używając go w bójce, narazić człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu".

W ramach dyspozycji art. 8 ust. 2 u.b.i.m. wydaje nie mieścić się ogólne postanowienie regulaminów zabraniające wnoszenia na teren imprezy masowej wszelkich pojemników na płyny lub produkty, w tym produkty spożywcze. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich powyższe postanowienia regulaminów mogą być zbyt szerokie, a co za tym idzie mogą naruszać powszechnie obowiązujące prawo.

W tym miejscu należy podkreślić, iż znane są Rzecznikowi problemy, z jakimi borykają się organizatorzy imprez masowych, próbując wszelkimi dostępnymi środkami i metodami zapobiegać aktom chuligaństwa i przemocy. Niemniej jednak podczas organizowania tego typu imprez należy pamiętać o przestrzeganiu przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

W przedmiotowej sprawie **zastrzeżenia budzić może przede wszystkim postanowienie regulaminów w kwestii dotyczącej zakazu wnoszenia na teren stadionu pojemników na płyny (np.: napoje bezalkoholowe w pojemnikach plastikowych albo kartonowych) oraz produkty spożywcze (np. opakowania słodczy albo pożywienie dla dzieci albo diabetyków).** Pozostawienie decyzji co do wyrażenia zgody na wniesienie pojemnika albo produktu spożywczego organizatorowi może być uznane za arbitralne i nie mające oparcia w przepisach powszechnie obowiązującego prawa.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie zwrócenia uwagi wskazanym spółkom na przedstawiony wyżej problem w celu podjęcia działań zmierzających do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości. Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika o stanowisku Pana Ministra.

Udzielając odpowiedzi uprzejmie proszę o powołanie się na numer sprawy:
VII.715.13.2014.RG.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich